

Naisten verkosto hakee monipuolisempaa ääntä

Kaivosala: Women in Mining Suomi haluaa houkutella naisia imagoinflaation vaivaamalle alalle

JYRKI NIKKILÄ / LEHTIKUVA

Helsinki
Anne Salomäki/STT

Geologia, mitä se on? **Mari Kela** ei ollut peruskoulussa tai lukiossa kuullutkaan koko tieteenalasta, vaikka kivet olivat aina kiinnostaneet.

– Kouluaikoinani tyttöjä ei neuvottu teknisille aloille eikä se oikein ollut omassakaan mielessä vaihtoehtona, 38-vuotias Kela sanoo.

Nyt taskussa on viime vuonna valmistunut luonnontieteiden maisterin tutkinto, pääaineena geologia. Kaksi alanvaihtoa tehnyt Kela työskentelee kaivoksella tuotannosuunnittelijana. Työllisyysnäkökulmat ovat hyvät, sillä kuten muuallakin teknologiateollisuudessa, osaavista ja koulutetuista työntekijöistä on pulaa.

Vielä reilut 20 vuotta sitten naisen asema kaivosalalla oli toinen. Vasta lokakuussa vuonna 1998 Suomessa kumoutui laki, jonka mukaan naisista ”ei saa pitää kaivoksessa sellaisessa työssä, jota tehdään maanpinnan alla”. Laki ei kieltänyt naisten työntekoa työnjohtajana tai esimerkiksi terveydenhoitajana. Tärkeintä oli, että nainen ei tehnyt kaivoksessa ruumiillista työtä.

Tällä hetkellä Kela tekee työtään pääosin maan pinnalla, eikä hän ole urallaan kohdannut sukupuoleen perustuvaa syrjintää. Hän toivoo alalle kuitenkin lisää naisia, sillä he ovat edelleen kaivoksissa vähemmistö.

– Olisi työyhteisön ja alan yritysten etu, jos työvoima olisi nykyistä monipuolisempaa. Ei ole kannattavuudelle hyväksi, jos töissä on vain samankaltaisia ihmisiä, jotka ovat samaa mieltä kaikesta.

Muun muassa tästä syystä heinäkuussa perustettiin Women in Mining -järjestön Suomen-osasto. **Johanna Alitalo**, yksi perustajista, on koulutukseltaan geologi ja ollut kaivosalalla töissä vuosihannan alusta asti. Hän on nähnyt kulttuurin muuttuneen. Opiskellessaan 90-luvulla hän muistaa soittaneensa kesätyöpaikasta alan yhtiöön, joka etsi geologian opiskelijaa kesätöihin.

– Puhelimessa kaikki kuulosti hyvältä, mutta seuraavalla viikolla sain kuulla, että pomojen mukaan tyttöjä ei palkata. Se oli ensimmäinen märkä rätkki naamalle, hän kertoo.

Alitalo huomauttaa, että maailma oli silloin erilainen. Iltanvietoissa saatettiin hyvinkin ilkkua, että kaivosala on miesten hommaa.

– Paljon on jo muuttunut, mutta ei vielä tarpeeksi.

Mari Kela työskentelee kaivoksella Keminmaassa.

Ajatus järjestön perustamisesta syntyi sieltä, missä ennen jaettiin myös kaivosalan työpaikat miesten kesken: saunan lauteilta.

– Me perustajat huomasimme alan seminaarissa, ettei kahden päivän ohjelmassa ollut yhtään naispuhujaa. Sitten aloimme keskustella siitä, kuinka epäsoivia yhteishengen nimissä vietettävät saunaillat ovat, jos työyhteisössä on vain yksi nainen, Alitalo muistelee.

Women in Mining Suomen tarkoituksena on tuoda alalla toimivat naiset yhteen ja lisätä heidän äänensä kuuluvuutta. Alitalo kertoo, että suunnitteilla on erilaisia tapahtumia ja tilaisuuksia sekä mahdollisesti myös mentorointiohjelma.

Jo alalla toimivien tukemisen lisäksi yhdistys toivoo houkuttelevansa lisää naisia kaivoksiin. Alitalon mukaan kaivosyhtiöillä on paljon töitä siinä, että niiden kiinnostavuus työnantajana kohenisi esimerkiksi Talvivaaran jäljiltä.

– Vaikka kaivoksilla on paljon vastustajia, kaivokset ovat välttämättömiä. Myös ympäristöystävällisten teknologioiden kehittäminen vaatii kaivoksia, koska kaikki, mikä ei kasva, pitää kaivaa, hän toteaa.

Kaivosalan johto juhlii naisverkoston syntyä

Helsinki
STT

Women in Mining Finland on mieluisa uutinen työvoimapulasta painavalle alalle. Kaivosteollisuus-yhdistyksen toiminnanjohtaja **Pekka Suomela** ei ole vielä jättänyt järjestölle jäsenhakemusta, mutta aikeissa se on.

– On loistavaa, että tällainen toimija on syntynyt. Ei kaivosalalla enää nostella sadan kilon punnuksia, vaan siellä tarvitaan monenlaista osaamista, kieltaitoa ja kokonaisuuksien hahmottamista.

Lisäksi töihin kaivataan lisää tekijöitä. Suomela tosin huomauttaa, ettei työvoimapula koske pelkkiä kaivoksia, vaan koko teollisuutta. Myös kaivokset ja niiden alihankkijat tarvitsevat eri teollisuuden prosessien

osaajia.

– Kaivosalan ammattilaisista on pulaa paikallisesti, mutta koko teollisuudessa tekijöiden tarve on maailmanlaajuinen ongelma, hän sanoo.

Suomela uskoo Talvivaaran jo jääneen taakse, mutta menneenä kesänä mediassa on ollut esillä esimerkiksi malminetsintäyritys Beowulf Miningin hankke Heinävedellä.

Kaivosten ja ympäristön välinen vastakkainasettelu ei edistä työnantajakuvan kirkastamista.

– Emme ole onnistuneet tekemään ihmisille selväksi esimerkiksi sitä, kuinka kaivokset liittyvät sähköautoihin tai yleensä ympäristöystävällisen teknologian kehittämiseen.

Kaivosalan toimialapäällikkö **Heino Vasara** Lapin ely-kes-

kuksesta on Suomen kanssa yhtä mieltä siitä, että työn imagossa on parannettavaa. Samanlainen tilanne on hänen mukaansa esimerkiksi metsäteollisuudessa.

Kovin akuutti juuri kaivosten työvoimapula ei Vasaran mukaan ole.

– Työvoiman saaminen on haaste lähinnä alihankkijoille ja silloin, kun perustetaan uusi kaivos.

Eniten Vasara on huolissaan siitä, etteivät nuoret hakeudu teknologia-alalle. Siksi myös hän toivottaa WIM Suomen lämpimästi tervetulleeksi.

– Ruotsissakin on huomattu, että naiset yleensä ajavat arvokkaita kaivoskoneita hellempin, kestävämpin ja säästävämpin kuin monet miehet. On hyvä, että naisten mahdollisuuksia alalla nostetaan esiin.